

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра української мови, літератури та культури

Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови

306/2

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	1
Семестр	2

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська

ECTS	2
Годин	60

Статус: Обов'язкова дисципліна
Форма навчання: Заочна
Семестровий контроль: Залік

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота
Лекційні	Практичні	
6	2	52

Гарант освітньої програми _____ Завідувач кафедри _____ Голова методичної комісії _____
«___» _____ 2020р. «___» _____ 2020р. «___» _____ 2020р.
_____ Олена ОНУФРІЄНКО _____ Світлана ІБРАГІМОВА

Редакція від _____ 2020 р.

Інформація про викладача

	Практичні
ПІБ	Нечипоренко Алла Федорівна
Посада	доцент
Вчене звання	-
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Профіль викладача	http://kumlk.kpi.ua/node/242
Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Na0KIcQAAA-AJ&view_op=list_works&gmla=AJsN-F5Yox5EK0F0LFgndV9F5j_0tVmDye_voouuyUFBe9ysr0ziPDxcb0qDFlhXR7VxwFxiZWI96NgoFmJAFU9z4AGFO0AUtwBR3zm1M9vcQzYxCrikBM_rzwnHDnI8y5tjmzaY6yXDFHn6t0SH_O1YbXqbmPKEs25LiEDSbuD4XlcpXvbhZ08
e-mail	allanech67@ukr.net
Консультації	Відповідно до графіку консультацій викладачів кафедри

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства,
- усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- учитися й оволодівати сучасними знаннями: оволодіти теоретичними відомостями про загальні лінгвістичні явища; вдосконалювати набуті та опановувати нові норми сучасної української мови усного й писемного мовлення;
- вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стилових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя: відповідно добирати і застосовувати одиниці різних мовних рівнів для грамотного формування та висловлення думки;
- бути критичним і самокритичним;
- аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію: розрізняти та аналізувати лексичні й граматичні мовні явища;
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами: застосовувати творчий підхід до аналізу, перекладу та редагування текстів сучасної української мови;
- послуговуватися електронними та друкованими лексикографічними довідковими джерелами академічного рівня;
- надавати консультації з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення;
- організовувати ділову та міжкультурну комунікації: створювати, відтворювати та редагувати різнофахові тексти;
- реферувати й анатувати різножанрові тексти державною мовою: складати тексти із власного фаху із дотриманням норм академічної доброчесності й вимог до оформлення наукових текстів.

Стилістика сучасної української мови

Силабус кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який поєднує навчальний матеріал та шляхи його засвоєння студентами, що дає змогу обрати такі завдання, які за умови принципу активності (інтелектуальної, емоційної та мовленнєвої) найефективніше сприятимуть досягненню поставленої мети. Ці принципи є вихідними для обрання певних методів та прийомів, що забезпечують антропоцентричний підхід, а відтак відповідні умови для розвитку мовної особистості, мовної свідомості та формування високої культури мовлення майбутнього фахівця.

Засвоєння кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» передбачає вирішення комплексу завдань щодо усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної та культурної цінності, потреби досконалого володіння нею у майбутній професійній діяльності, поглиблення знань про мову як багатофункціональну знакову систему. Оволодіння методиками мовностилістичного аналізу дає змогу на конкретному мовному матеріалі показати шляхи наукового осмислення мовних стилістичних явищ.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля в оволодінні знаннями з української мови (кейс-метод, метод проєктної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо).
- **Інформативно-рецептивний метод** забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.
- **Репродуктивний метод** передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.
- **Метод проблемного викладу** передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індуктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, мережа Facebook, Telegram, система «Електронний КАМПУС» за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- оцінюються навчальні завдання студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Кредитний модуль " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова», що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1 , «Зіставна граматики» ЗО2, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5 та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такою навчальною дисципліною, як "Переклад та редагування фахових текстів" ПОЗ.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення кредитного модуля " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" студенти зможуть:

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства. (імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти).
2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення).
3. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. (оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються).
4. Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового). (аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів).
5. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності (виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності).

Стилістика сучасної української мови

6. Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами (диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх).

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Рекомендований час СРС
1	Розділ 1. Стилістика як розділ українського мовознавства Тема 1. Поняття і категорії стилістики. Структура стилістики <i>Лекція 1.</i> Українська лінгвостилістика: розвиток та сучасні тенденції вивчення. Поняття й категорії стилістики. Методологія і методи стилістики. Структура стилістики. Зв'язок стилістики з іншими науками. Текст як категорія лінгвостилістики. Ознайомлення з науковою діяльністю видатних українських мовознавців-стилістів.	4
2	Тема 2. Стилістична норма. Стилістичні помилки	6
4	Розділ 2. Стилістична система сучасної української мови. Стилістика мовних одиниць Тема 1. Структура стилістики: фоностилістика, лексична та граматична стилістика, стилістичний синтаксис. <i>Лекція 2.</i> Структура стилістики: фоностилістика, лексична та граматична стилістика, стилістичний синтаксис. Стилістичне використання лексичних засобів: багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія. Стилістика повнозначних та службових частин мови. Фоностилістика. Образність. експресивність. Милозвучність.	4
5	Тема 2. Характеристика функціональних стилів. Розмовний стиль	4
11	Тема 3. Стилістичні ресурси художнього стилю української мови	4
12	Тема 4. Мовностилістична своєрідність публіцистики: жанрові різновиди	4
13	Тема 5. Конфесійний стиль мовлення, його місце і роль у стилістичній системі української мови.	4
14	Тема 6. Структурно-функціональні та стилетвірні особливості наукового стилю.	4
15	Тема 7. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення	4
16	Розділ 3. Стилістика української мови та культура мовлення. Тема 1. Комунікативно-стилістичні якості мовлення <i>Лекція 3.</i> Комунікативно-стилістичні якості мовлення. Культура усного та писемного мовлення. Унормованість як ознака літературної мови, варіативність норм.	4
17	Тема 2. Українська риторична традиція. Практичне 1. Підвищення рейтингу. Залік	10

Стилістика сучасної української мови

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Експрес-контролі	100%	50	2	100
	Всього				100

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за :

2 Експрес-контролі (100 балів) – за навчальним матеріалом першої/другої попередніх лекційних занять відповідно.

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Експрес-контроль:

Ваговий бал – 50, максимальна кількість балів $50 \times 2 = 100$ балів

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 45 – 50 балів; повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації)
«добре» – 37 – 44 балів; достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;
«задовільно» – 30 – 36 балів; неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;
«незадовільно» – 0 балів. відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, виконують залікову контрольну роботу, і ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» PCO).

Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової роботи відображено у Додатку 3.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно

Стилістика сучасної української мови

$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента на практичному занятті, а також виконання завдань СРС, які розвивають практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені лише з поважної причини (лікарняний, офіційний дозвіл деканату) заняття за рахунок самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальним навантаженням викладача.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Стилістика сучасної української мови» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

У результаті вивчення кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» студенти зможуть:

Результати навчання		Відповідність результатів навчання до компетентностей в ОП ¹	
		Загальні компетентності (soft skills)	Фахові компетентності
1.	Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства. (імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти)	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
2.	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. (використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.
3	Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною	Здатність учитися й оволодівати	Здатність створювати усні й письмові тексти

Стилістика сучасної української мови

	та іноземними мовами. (оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;	сучасними знаннями.	різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
4	Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового). (аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
5	Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності. (виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути критичним і самокритичним.	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
6	Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами. (диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути критичним і самокритичним.	Здатність реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

Додаток 2. Рекомендована література

Базова:

1. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

Допоміжна:

2. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>

Стилістика сучасної української мови

3. Культура фахового мовлення: Навч. посіб./ за ред. Н.Бабич. – Чернівці, Книги –ХХ1, 2005. – 572 с. – Режим доступу – <http://www.weboborona.net/ogot/babich-nadiya-denisiivna-kultura-fahovogo-ac.html>.

4. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч. посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – <http://ua.convdocs.org/download/docs>

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри української мови, літератури та культури та в системі «Електронний КАМПУС»

Додаток 3. Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової контрольної роботи.

Питання залікової контрольної роботи оцінюються у 100 балів максимум. Залікова робота складається з двох теоретичних та двох практичних завдань, що відповідають розділам робочій навчальній програмі кредитного модуля (1 розділ «Стилістика як розділ українського мовознавства», 2 розділ «Стилістична система сучасної української мови. Стилістика мовних одиниць», 3 розділ «Стилістика української мови та культура мовлення».)

На заліку студент письмово виконує завдання, зазначені в білеті. Кожне теоретичне та практичне завдання оцінюється в 25 балів:

- «відмінно», повна відповідь/виконання (не менше 90% потрібної інформації) – 23 – 25 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь/виконання (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 19 – 22 балів;
- «задовільно», неповна відповідь/виконання (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 15 – 18 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь/ не виконання завдання – 0 балів.

Зразок залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗО6/2

“ Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови ”

спеціальності: 035 “Філологія”,

освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

1. Охарактеризувати предмет стилістики сучасної української мови.
2. Вказати на мовні особливості сучасного медіа мовлення.
3. Перепишіть речення, добираючи з дужок потрібне слово, й обґрунтуйте свій вибір:
(Насамкінець, на завершення, на заключення) своєї промови хочу підсумувати сказане. Він не спеціаліст у цій (галузі, області). Агроном (вважає, рахує) доречним висівати цього року еспарцет. Якщо не рахувати (не враховувати) класиків, то такого повного видання творів одного автора ще не було. Юнак цитував з пам'яті, (не дивлячись, незважаючи) у книжку. (Незважаючи, не дивлячись) на погоду, екскурсія відбулася. (Наступний, слідуючий) промовець погодився з доповідачем. До заяви додати (такі, слідуючі, наступні) документи. Молодий спеціаліст (порозумівся, зустрів розуміння) з колегами. Треба (лікувати, лічити) наші душі високою поезією. Прем'єр (відрекомендував, представив) присутнім нового міністра.

Стилістика сучасної української мови

4. Складіть текст в публіцистичному стилі на тему «Шабля рани́ть тіло, а слово — ду́шу». Охарактеризуйте особливості цього функціонального стилю.